

TOIMINTAKERTOMUS 2018

1. KATSAUS VUOTEEN 2018

Kertomusvuosi on Virtain Vesiosuuskunnan 65. toimintavuosi.

Vuosi 2018 oli koko maassa 1-2 astetta vuosien 1981-2010 keskiarvoa lämpimämpi. Sademäärä puolestaan jäi koko maassa keskiarvoa alhaisemmaksi. Noin neljäsosa keskimääräisen vuoden sateista jäi puuttumaan. Erityisesti kesä 2018 oli maassamme kokonaisuutena jopa poikkeuksellisen lämmin ja kuiva. Lämmin ja kuiva kesä vaikutti monin paikoin vesivaratilanteeseen.

Suomen yleinen taloustilanne jatkui vuoden 2018 aikana kasvu-uralla edellisen vuoden tapaan. Talouskasvu ja työllisyyden paraneminen olivat jopa euroalueen kärjessä. Kasvun on ennakoitu jatkuvan vielä ainakin vuoden 2019 ajan, joskin selvästi maltillisemmin. Talous näyttäisi kuitenkin kääntyvän jo uuteen laskuun, esimerkiksi rakennusalan näkymät ovat jo heikentyneet. Globaalisti talouden näkymiä varjostavat mm. tuleva Brexit ja kauppasotien uhkat.

Kuntien taloustilanne parani hieman, mutta on pääosin edelleen haastava. Vuoden 2017 lopussa kuntatalous kokonaisuutena oli jo tasapainossa, mutta tilikauden tulos oli edelleen negatiivinen 60 kunnassa.

Kuntien määrä maassamme oli vuoden 2018 alussa 311 ja vuoden 2019 alussa edelleen 311. Kuntaliitokset ovat olleet toistaiseksi jäissä, kun odotellaan vuonna 2021 tapahtuvaa maakuntauudistusta.

Maakuntauudistuksen valmistelu jatkui vuonna 2018, mutta kaikkea sote- ja maakuntauudistukseen liittyvää lainsäädäntöä ei saatu valmiiksi vielä vuoden 2018 aikana. Maakuntauudistus vaikuttaa myös erityisalojen lainsäädäntöön. Vesihuoltolakiin maakuntauudistuksen vaikutuksesta kaavaillut muutokset ovat melko vähäisiä ja muodollisia. Maakuntauudistus vaikuttaa vesihuoltoon mm. valvonnan viranomaistoimintojen osalta, kun nykyiset ELY-keskukset ja aluehallintovirastot lakkautetaan vuoden 2021 alusta ja niiden tehtävät siirtyvät pääosin maakunnille ja osittain valtakunnalliselle lupaviranomaiselle (LUOVA). Lisäksi ympäristöterveydenhuolto siirtyy uudistuksen yhteydessä kunnista maakunnille.

Vesihuoltolaitosten organisoinnissa suurimmat muutokset ovat viime aikoina toteutuneet kuntaliitosten ohella erilaisissa yhtiöittämisratkaisuisissa. Monialayhtiöiden määrä lisääntyi myös vuoden 2018 aikana. Suurempia alueellisia vesihuoltolaitoksia ei kuitenkaan ole viime vuosina syntynyt. Vuoden 2018 aikana tehtiin valtioneuvoston kanslian strategisen tutkimus- ja selvitystoiminnan osana ns. Vesihuollon tila ja rakennemuutos -selvitys. Hankkeen loppuraportti ”Tulevaisuuden kestävä vesihuolto – ennakointi, ohjaus ja järjestäminen” julkaistiin syyskuussa 2018.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) on vesihuollon yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä vastaava ministeriö. Ympäristöministeriö (YM) vastaa viemäroinnin ja vesiensuojelun viranomaisohjauksesta, ja sosiaali- ja terveysministeriö (STM) talousveden laadun valvonnan viranomaisohjauksesta.

Sote- ja maakuntauudistukseen liittyvää lainsäädäntöä valmisteltiin tiiviisti koko vuoden 2018 ajan. Lausunnoilla olivat muun muassa ehdotukset maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus käynnistyi vuonna 2018.

Vesihuoltolaitosten kannalta on keskeistä, vaikuttaako uudistus yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja laitteiden sijoittamiseen ja maankäyttö- ja rakennuslain hulevesisäännöksiin. Hallituksen esityksen uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi on tarkoitus valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä.

Terveysturvallisuuslain talousveden laadun valvontaa koskeva 20 § sekä sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetuksen asiaa tarkentava muutos tulivat voimaan 27.10.2017. Lainsäädännön muutoksilla toimeenpantiin EU:n juomavesidirektiivin liitteiden mukaiset muutokset. Asetus lisää talousveden laadunvalvonnan riskiperusteisuutta ja korostaa muutenkin riskinarvioinnin ja riskienhallinnan merkitystä talousveden laadun turvaamisessa. Riskinarvio tulee hyväksyttäväksi kunnan terveydensuojeluviranomaisella. Asetusmuutoksen myötä talousveden kupari-, lyijy- ja nikkeli- ja raskasmetallipitoisuudet tutkitaan vettä juoksentamatta otetusta hanavesinäytteestä, jolloin näyte kuvaa aiempaa paremmin metallien liukenemista kiinteistön vesijärjestelmästä. Valvira julkaisi asetusmuutoksen huomioon ottavan päivitetyn Talousvesiasetuksen soveltamisohjeen vuonna 2018. Euroopan komissio antoi helmikuussa 2018 ehdotuksen uudistetuksi juomavesidirektiiviksi. Ehdotuksen tärkeimmät tavoitteet ovat juomaveden laatuvaatimusten päivitys, antaa viranomaisille paremmat valtuudet hallita talousvesihuoltoon liittyviä riskejä, taata vedenkäyttäjille aiempaa enemmän tietoa talousvesihuollon toiminnasta ja tehokkuudesta, edistää kiertotaloutta vähentämällä energiankulutusta ja hukaveden määrää, nostaa hanaveden profiilia ja vastata "Right2Water" -kansalaisaloitteeseen velvoittamalla jäsenmaat parantamaan turvallisen juomaveden saatavuutta kaikille ja varmistamaan juomaveden saatavuus heikommassa asemassa oleville. Komission ehdotuksessa on kuitenkin useita sellaisia vaatimuksia, jotka lisäävät merkittävästi vesilaitosten kustannuksia tai vaikeuttaisivat toimintaa ilman, että vesiturvallisuus paranisi. EU:n jäsenvaltioita edustava ministerineuvosto ja Euroopan parlamentti ovat keskustelleet ja tehneet tahoillaan pääosin kannatettavia muutosehdotuksia direktiiviehdotukseen. Parlamentti hyväksyi tarkastuksensa komission ehdotukseen lokakuussa, mutta jäsenmaiden ehdotus ei valmistunut vuonna 2018. Kun Euroopan jäsenmaiden ministerineuvosto saa oman ehdotuksensa uudesta juomavesidirektiivistä valmiiksi, se, komissio ja parlamentti aloittavat kolmikantaneuvottelut yhteisestä kompromissiehdotuksesta uudeksi juomavesidirektiiviksi. Pohjaveden velvoitetarkkailua koskevaa ohjeistusta valmisteltiin vuoden 2018 aikana. Opas saatiin kommentoimalla loppuvuodesta. Tavoitteena oli selkeä ja kansalliseen yhdenmukaisuuteen ohjaava suositus velvoitetarkkailun järjestämisestä.

Ympäristöministeriön asetus rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Tavoitteena on turvata puhdas vesi ja laitteiston turvallinen käyttö. Lisäksi halutaan estää vesivahingot ja vuodot, jotka voivat aiheuttaa kosteus- ja homevaurioita ja terveyshaittoja. Asetus koskee uuden rakennuksen sekä kiinteistöillä sijaitsevien vesi- ja viemärlaitteistojen suunnittelua ja rakentamista. Lisäksi se koskee rakennuksen laajennusta ja kerrosalaan laskettavan tilan lisäämistä, korjaus- ja muutostyötä sekä käyttötarkoituksen muutosta. Asetus korvaa rakentamismääräyskokoelman osan D1 (kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistot, 2007). Asetuksen tasolle on nostettu eräitä osan D1 tärkeitä ohjeita. Uusi asetus sisältää pelkkiä määräyksiä, ja osa ohjeis-

ta siirretään opasaineistoihin. Asetuksessa on täsmennyksiä, joilla varmennetaan laitteiston käyttövarmuutta ja -turvallisuutta. Rakennustuotteita, kuten putkia, venttiileitä ja vesikalusteita koskevat vaatimukset tullaan esittämään tuoteryhmäkohtaisissa asetuksissa.

Ympäristönsuojelulainsäädäntöä on uudistettu viime vuosina tavoitteena sujuvoittaa lupakäytäntöjä, karsia päällekkäisyyksiä ja ottaa käyttöön yksinkertaisempia menettelyjä. Uudistuksen kolmannessa vaiheessa vuoden 2018 lopussa lupamenettelyä sujuvoitettiin edelleen luomalla uusi, ympäristölupamenettelyä osittain korvaava kevyempi ja yksinkertaisempi ilmoitusmenettely. Lisäksi siirrettiin laajasti eläinsuojia ilmoitusmenettelyn piiriin ja säädettiin niiden osalta nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista valtioneuvoston asetuksessa. Jätevedenpuhdistamolle jätevedet johtavaa elintarviketeollisuutta siirrettiin ilmoitusmenettelyn piiriin, mutta samalla säädettiin, että ilmoituspäätöksessä on tarvittaessa määrättävä jätevesien esikäsittelystä. Ilmoitusmenettelyn piiriin siirretyltä toiminnalta edellytetään ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (1166/2018) tulee voimaan 1.2.2019, samanaikaisesti ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muutoksen (50/2019) ja ilmoituksenvaraisista eläinsuojista annetun valtioneuvoston asetuksen (138/2019) kanssa.

Vesihuoltolain 2014 voimaantulleiden säännösten edellyttämien muutosten täytäntöönpano oli vielä kesken. MMM lähetti ELY-keskuksille marraskuussa 2018 kirjeen vesihuoltolain mukaisen valvonnan tehostamisesta. Kirjeessä kiinnitettiin huomiota muun muassa varautumissuunnitelmiin tekoon, tietojen syöttämiseen VEETI-järjestelmään ja toiminta-aluepäätösten julkaisemiseen kartalla tietoverkossa. MMM käynnisti joulukuussa selvityksen, jossa tarkastellaan vesihuollosta ja terveydensuojelusta huolehtimisen, häiriötilanteisiin varautumisen sekä valvonnan velvoitteiden täyttämistä viime vuosina sattuneiden vesihuollon häiriötilanteiden aikana sekä ennen niitä. Selvityksen tarkoituksena on tuottaa toimenpidesuosituksia.

Vuonna 2018 EU:ssä käynnistyi vesilainsäädännön toimivuuden arviointi, jossa tarkastellaan vesipuidedirektiivin, ympäristölaatuindirektiivin, pohjavesidirektiivin ja tulvadirektiivin toimivuutta. Suomessa vesipuidedirektiivin ympäristötavoitteiden ja niistä poikkeamisen sääntelyä arvioitiin vuonna 2018 Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjan ”Vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen – perusteet ja menettely” -julkaisussa. Mahdollisten lakimuutosten valmistelu jatkuu vuonna 2019.

EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin kansalliseen toimeenpanoon liittyen tehtiin vesihuoltolakiin muutos, joka koskee vesihuoltolaitosten velvollisuutta ilmoittaa merkittävistä vesihuollon häiriötilanteista. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia merkittäviä häiriötilanteita, ei pelkästään tietoturva-poikkeamista aiheuttavia häiriöitä. Ilmoitusvelvollisuus koskee laitoksia, jotka toimittavat talousvettä tai käsittelevät jätevettä vähintään 5 000 m³/d. Ilmoitus tehdään ELY-keskukselle (jatkossa maakunnalle). MMM:n opastusta muutoksen soveltamisesta ja merkittävien häiriötilanteiden määrittelystä odotellaan vielä.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) täytäntöönpanon siirtymäaika päättyi 25.5.2018. Asetus koskee henkilötietojen käsittelyä. Vesihuoltolaitoksilla GDPR-valmiuksien toimeenpano aiheutti runsaasti työtä kustannuksia alkuvuodesta. Kansallinen tietosuojalaki, joka tuli voimaan 1.1.2019, täydentää tietosuoja-asetusta. EU:n tietosuoja-asetus tiukensi henkilötietojen käsittelyä koskevia vaatimuksia. Se edellyttää suunnitelmallisuutta tietojen käsittelyssä. Käsittelyllä tulee lisäksi olla laillinen peruste. Vesihuoltolaitoksilla henkilötietoja ovat muun muassa työntekijöitä ja asiakkaita koskevat tiedot.

Vesihuollon lakisääteinen tietojärjestelmä (VEETI) otettiin käyttöön jo vuoden 2016 alussa. Vesihuoltolain mukaan kaikkien vesihuoltolaitosten on toimitettava tietojärjestelmään tiedot, joita tarvitaan laitoksen tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavien tunnuslukujen laskemiseksi. VEETI:n käyttöönoton aste oli vielä vuonna 2018 varsin alhainen. Vuodenvaihteessa 2018-2019 työstettiin tiedonsiirtorajapintaa VEETI:n ja VVY:n VENLA:n välille.

Vuonna 2014 voimaan tullut vesihuoltolain muutos edellytti vesihuoltolaitoksien julkistavan vuoden 2016 loppuun mennessä tilinpäätöstietonsa, kirjanpitolain mukaisen toimintakertomuksensa, vesihuollon toimitusehtonsa ja hinnoitteluperusteensa sekä vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavat tunnuslukunsa tietoverkossa.

Vesiosuuskunnan toimintakertomus ja tilinpäätös julkaistiin osuuskunnan nettisivuilla lain vaatimusten mukaisesti. Ympäristöhallinnon valtakunnalliseen VEETI-tietojärjestelmään syötettiin vesilaitoksen tiedot. Vesi- ja Viemärlaitosyhdistyksen VELVET- tietojärjestelmään syötettiin vaadittavat tiedot. ELY-keskukselle toimitettiin vuosittainen pohjavesien tarkkailuraportti. Pekka Autio jatkoi eläköitymisen jälkeen verkoston kartoitusta, tietojen editointia ja tallentamista sähköiseen muotoon pitkäaikaiseen verkoston tuntemukseen perustuen. Päivitetty varautumissuunnitelma toimitettiin Ely-keskukseen.

Rakennustoiminta oli hiljaista laitoksen toiminta-alueella. Toiminta-alueella käynnistyi kahden uuden omakotitalon rakennustyöt ja Kaupungin keskuskeittiön rakennustyöt.

Laskuttamattoman veden osuus koko verkostoon pumpatusta vesimäärästä nousi 14,7 %. Merkittävimpanä syynä oli entisen siwan kiinteistön tonttijohdon pitkään jatkunut vuoto. Vuotoa etsittiin pitkään, koska kaikki vuotava vesi kulkeutui viereiseen sadevesiviemäriin ja oli näin ollen vaikeasti löydettävissä. Vuotanut vesimäärä oli arviolta 28.000m³.

Valtakunnallinen laskuttamattoman veden keskiarvo on n.20%.

Uudisrakentamisen kohteina olivat Kitusenkulman uuden kaava-alueen Ahmakadun vesijohto. Tämän lisäksi tehtiin jakeluvesijohto-osuuksia mm. Sipilänperällä ja Hietalantiellä.

Saneerauskohteena oli asbestisementtiputken uusiminen Puttosharjuntien varressa.

Etäluettavien vesimittareiden vaihto-ohjelmaa toteutettiin Purulan ja Sampolan jakelupiireissä.

Osuuskunnan hallinnossa tapahtui henkilövaihdoksia vuoden kuluessa.

Osuuskunnan hallituksen puheenjohtajaksi valittiin hallituskaudeksi 2018-2019 Matti Kolari Tapio Voimalan luovuttua hallituksen jäsenyydestä. Varapuheenjohtajaksi valittiin Heikki Kangasluoma.

Tapio Voimalan tilalle hallitukseen valittiin Juha Stenberg alkaen 16.5.2018.

2. HALLINTO JA HENKILÖKUNTA

2.1 OSUUSKUNNAN KOKOUKSET

Virtain Vesiosuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 16.05.2018. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen 15. §:ssä käsiteltäväksi määrätyt asiat. Kokouksessa oli läsnä 9 henkilöä.

2.2 TILINTARKASTUS

Osuuskunnan tilintarkastus suoritettiin 09.05.2018.
Tilintarkastajana toimi KS Tilintarkastus Oy, HT Antti Tusa.

2.3 HALLITUS

Hallituksen puheenjohtajana toimi Tapio Voimala 16.5. asti ja varapuheenjohtajana Matti Kolari. Hallituksen puheenjohtajana toimi Matti Kolari ja varapuheenjohtajana Heikki Kangasluoma 16.5.2018 alkaen.

Muut jäsenet olivat Markku Vihanta, Mika Mäntysalmi ja Tapio Voimalan tilalle hallitukseen valittiin Juha Stenberg alkaen 16.5.2018.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 4 kertaa.

2.4 HENKILÖKUNTA

Vesihuoltolaitoksen toimitusjohtajana toimi Juha Stenberg, laitosmies/asentajina Jari Rantanen ja Harri Ilvespakka. Toimistonhoitajan tehtäviä hoiti Anu Hakala.

Henkilöstöä oli vuoden aikana 4 henkilöä.

2.5 KOULUTUS

Toimitusjohtaja osallistui yhden illan tietosuoja-asetuskoulutukseen.
Asentajat suorittavat tieturvakoulutuksen ja vesityökorttikoulutuksen maaliskuussa.
Toimistonhoitaja osallistui syyskuussa vesilaskutusohjelmisto koulutukseen(1pvä).

3. TOIMINTA-ALUE JA LIITTYJÄT

3.1 TOIMINTA- JA JAKELUALUE

Virtain Vesiosuuskunnan toiminta-alueen on vahvistanut Virtain kaupunginvaltuusto 21.6.2010.

Laitos huolehtii vedenjakelusta toiminta-alueensa ulkopuolella Toltaantien, Kortesuonperän ja Kotimäentien haja-asutusalueilla. Yksittäisiä, toiminta-alueen ulkopuolisia kiinteistöjä on liitetty vedenjakelun piiriin myös Kalettoman, Torppakylän, Puttoskylän, Siekkisen ja Lakarintien alueilla.

Lisäksi vesihuoltolaitos myy vettä oman toiminta-alueensa ulkopuolelle Jäähdyshojan, Hauhuun, Vaskiveden, Vaskuun ja Rantakunnan vesiosuuskunnille.

3.2 LIITTYJÄT

Vesijohtoverkkoon liitettyjä kiinteistöjä oli vuoden 2017 lopussa 1273.

Verkostoon liitettiin toimintavuoden aikana 11 uutta kiinteistöä ja 1 liittymä purettiin. Kiinteistöistä 123 on liitetty verkostoon ilman osuuskunnan jäsenyyttä.

Vakituksia asukkaita vesihuoltolaitoksen oman jakeluverkoston piirissä arvioitiin olevan noin 4180.

Vesihuoltolaitoksen liittyvät kiinteistötyypeittäin

Omakotitalot, paritalot	903 (73 vapaa-ajan käytössä)
Rivitalot	49 (1 pois käytöstä)
Asuinkerrostalot	34
Pienkerrostalot, asuntolat	12 (1 pois käytöstä)
Asuin-/liikerakennukset	23
Vapaa-ajan asunnot	139
Teollisuus- ja maatalouskiinteistöt	19 (1 pois käytöstä)
Palvelu- yms. kiinteistöt	94 (1 pois käytöstä)
Yhteensä	1273

4. VESILAITOSTOIMINTA

4.1 YLEISTÄ

Vesihuoltolaitoksen investoinnit kohdistuivat verkoston osalta 1/3 uudisrakentamiseen ja 2/3 saneeraukseen.

Kalustohankinnat koskivat etäluettavien mittareiden hankintaa vaihto-ohjelman mukaisesti.

Kaukovalvonnan radiomodeemien korjaus- ja uusiminen aiheutti kustannuksia.

Investointimenot laskivat edellisestä vuodesta n. 8.000 € ja olivat yhteensä n. 91.000 € jakaantuen seuraavasti:

- verkoston uudisrakentaminen	20.000 €
- verkoston saneeraus	50.000 €
- kalustohankinnat	14.000 €
- kaukovalvonnan saneeraus	7.000 €

4.2 JAKELUJÄRJESTELMÄ

Vesihuoltolaitoksen jakelujärjestelmään kuuluu 4 pohjavedenottamo, 2 vedenkäsittelylaitosta, 2 paineenkorotuspumppaamo ja 1 ylävesisäiliö.

Lisäksi osana valvontajärjestelmää toimivat Torppakylän, Vihriälän, Rauhalan, Herrasen, Vaskiveden, Vaskuun, Siekkisen ja Makkaraojan mittauskaivot sekä Rantakunnan vesiosuuskunnan paineen-korotusasemalle sijoitettu mittauspiste.

Laitokset ja mittauskaivot on liitetty Vaskuun mittauskaivoa lukuun ottamatta kaukovalvontajärjestelmään, jonka valvomoyksikkö on sijoitettu osuuskunnan toimitilarakennukseen Ahjolaan.

Jakelujärjestelmään kuuluvien vesijohtoputkistojen yhteispituus vuoden 2017 lopussa oli n. 153 km. Liittyjää kohden laskettu putkistopituus oli n. 120 m/liittyjä.

VESIJOHTOJEN UUDISRAKENTAMINEN:

- Puttonen, Kitusenkulman kaava-alue,
 - Ahmakadun vesijohto - 110 PEH-10 328m
- Puttonen
 - Sihvosen ja Tapanaisen liittymät - 40 PEM-10 40m
- Sipilä
 - Vaihtamon uusi liittymä - 40 PEM-10 440m

Uudisrakentaminen yhteensä 808 m

VESIJOHTOJEN UUSIMINEN:

- Puttonen
 - Puttosharjuntie - 110 PEH-10 445m

Uusiminen yhteensä 445 m

KÄYTÖSTÄ POISTETUT VESIJOHDOT:

- Uusimisen yhteydessä käytöstä poistetut vesijohdot
 - Puttosharjuntie - 200 Himaniitti 445 m

Käytöstä poistettu yhteensä 445 m

VESIJOHTOVERKOSTON KOKONAISPITUUS

Pää- ja jakeluvesijohdot putkimateriaaleittain eriteltynä toimintavuoden lopussa ilman ent.Herraskylän ja Härkösen-Koron vok:n verkoston lisäystä:

- Muoviputkea (98,4 %) 102.501 m
- Valurautaputkea (0,1 %) 139 m
- Asbestisementtiputkea(1,4 %) 1.034 m

Yhteensä 103.674 m

- Verkoston linjapituus kasvoi toimintavuoden aikana 808 m.

Herraskylän vesiosuuskunnan verkoston pituus arvioitu 63 -PEH - 10 ja 110 - PEH - 10 putkilla n. 23.000 m

Härkösen-Koron vesiosuuskunnan verkoston pituus arvioitu (110-PEH ja 63-PEH) n. 26.000m

Arvioitu kokonaispituus yhteensä n. 152.700 m

4.3 VEDEN HANKINTA

Laitoksen käyttämä raakavesi hankittiin omilta pohjavedenottamoilta, jotka sijaitsevat Puttosharjun, Jäähdyspohjan ja Kukkokankaan pohjavesialueilla.

Kankaan vedenottamo sijaitsee Puttosharjun länsiosassa. Ottamalla on vesioikeuden 10.09.1971 myöntämä lupa vedenottoon 1100 m³:ä/vrk.

Puttosharjun vedenottamo sijaitsee Puttosharjun itäosassa ja sillä on lupa 800 m³:n vedenottoon vuorokaudessa vesioikeuden 18.05.1974 myöntämän luvan mukaisesti. Kankaan ja Puttosharjun vedenottamoiden lupaehdot on kuitenkin yhdistetty siten, että vedenotto saa olla yhteensä korkeintaan 1600 m³/vrk vuotuiskeskiarvona. Pirkanmaan ELY-keskuksen arvion mukaan pohjavesialueen todellinen antoisuus on vieläkin pienempi, yhteensä vain 1100 m³/vrk.

Länsi-Suomen vesioikeus on vahvistanut Puttosharjun vedenottamolle suoja-alueen.

Jäähdyspohjan vedenottamo sijaitsee Jäähdyspohjan harjualueen kaakkoisosassa.

Vesiylioikeus on myöntänyt 31.12.1991 ottamolle luvan vedenottoon 350 m³/vrk.

Kukkokankaan ottamo sijaitsee Ruoveden kunnan alueella Kukkokankaan pohjavesialueen eteläosassa. Länsi Suomen ympäristölupavirasto on myöntänyt 29.03.2006 ottamolle luvan vedenottoon 450 m³/vrk.

POHJAVEDEN KORKEUSASEMA

Pohjavesialue	Pitkän ajan keskiarvo	Vuoden 2018 keskiarvo	Erotus pitkän aj.k.a.	Joulukuu 2018	Erotus pitkän ajan k.a.
Puttosharju, länsi	109,61	109,45	- 0,16	109,29	-0,32
Puttosharju, itä	125,70	125,91	+ 0,21	125,69	-0,01
Jäähdyspohja	113,74	113,70	- 0,04	113,44	-0,30
Kukkokangas	99,77	99,38	- 0,39	99,06	- 0,71

RAAKAVEDEN HANKINNAN JAKAUTUMINEN VEDENOTTAMOKOHTAISESTI

Vedenottamo	Lupa m ³ /vrk	v. 2018 kesk. m ³ /vrk	käyttöaste, %	v. 2017 kesk. m ³ /vrk	käyttöaste, %
Kangas	1100	437	40	369	34
	Yht.				
Puttosharju	800	131	16	149	19
Jäähdyspohja	350	281	80	262	75
Kukkokangas	450	106	24	85	19
Yhteensä	2400	955	40	865	36

Suurin mitattu vuorokausipumppaus vuoden aikana oli 1260 m³.

4.4 VEDEN KÄSITTELY

Laitoksen pohjavedenottoamailta saatava raakavesi oli laadullisesti hyvää talousvettä.

Veden pehmeiden ja alhaisen pH-tason aiheuttaman putkistokorroosion ehkäisemiseksi vesi käsiteltiin alkaloimalla käyttäen menetelmänä kalkkikivisepelisuodatusta.

Suodattimet poistivat tehokkaasti myös raakavedessä pieninä pitoisuuksina esiintyvää rautaa ja mangaania. Kulutukseen lähtevän veden mikrobiologinen laatu varmistettiin UV-sterilisaattoreiden avulla.

Kankaan, Puttosharjun ja Kukkokankaan ottamoilta pumpattu vesi käsiteltiin Kankaan vedenkäsittelylaitoksella. Jäähdytyspohjan ottamon vesi käsiteltiin Jäähdytyspohjan käsittelylaitoksella.

4.5 VEDEN KÄYTTÖ

PUMPPAUS JA VEDEN KÄYTÖN JAKAUTUMINEN

Veden hankinta	Kankaan v.o. 159.375 m ³ 45,7 %	Puttosharjun v.o. 47.702 m ³ 13,7 %	Jäähdytyspohjan v.o. 102.602 m ³ 29,5 %	Kukkokankaan v.o. 38.769 m ³ 11,1 %		
Pumppaus	Verkostoon 347.926 m ³	Suodattimien huuhtelu ja ylivirtaamat n. 522 m ³				
Veden käyttö	Taloudet 162.006 m ³ 46,7 %	Palvelut 43.379 m ³ 12,5 %	Teollisuus ja maatal. 7.315 m ³ 2,1 %	Yleinen käyttö 899 m ³ 0,3 %	Tukkumyynti 83.299 m ³ 23,9 %	Laskuttamaton vesi 51.028 m ³ 14,7 %

Omalta jakelualueelta laskutetun veden määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 %. Laskutettu vesimäärä v. 2018 oli 213.599 m³ ja v. 2017 216.791 m³.

LASKUTETUN VESIMÄÄRÄN KEHITYS KÄYTTÄJÄRYHMITTÄIN

Käyttäjärühmä	Vuosi 2018, m ³	Vuosi 2017, m ³	Vuosi 2016, m ³
Taloudet	162006	172073	171376
Palvelutoiminnot	43379	36626	36550
Teollisuus	6401	6578	6062
Maatalous	914	934	0
Yleinen käyttö	899	580	319
Yhteensä	213599	216791	214307

VEDEN KÄYTTÖ JA LUKUPIIREITTÄIN

Lukupiiri	Vuosi 2018	Vuosi 2017
	Laskutettu vesimäärä, m ³	Laskutettu vesimäärä, m ³
Siekkinen	8149	7315
Puttonen	3990	3914
Tapiola	25021	26625
Penkkivuori	9738	10125
Kankaanpää	18629	18761
Purula	49920	50160
Sampola	10988	12797
Kaleton	19116	18470
Keituri	36885	38458
Vihriälä	6120	4795
Keiturinniemi	5342	3907
Kanava	4559	4958
Torppakylä	3654	3833
Sipilä	1187	1195
Herranen	4184	3935
Härkönen-Koro	5218	6963
Tilapäiskäyttäjät	899	580
Yhteensä	213599	216791

LASKUTTAMATON VESI

Laskuttamattoman veden osuus koko pumpatusta vesimäärästä oli vuonna 2018 14,7 % (51.028 m³), 2017 6,5% (20.463 m³) ja vuonna 2016 2,8 % (8.349 m³).

(Laskuttamattoman veden osuus valtakunnallisesti n.20%.)

Laskuttamattoman veden jakautuminen:

- verkoston huuhtelu y.m mittaamaton käyttö	n. 3.000 m ³
- mittarivirheet ja verkoston vuodot	<u>48.028 ”</u>
Yhteensä	51.028 m ³

Mittarivirheiden ja verkostovuotojen osuus koko verkostoon pumpatusta vesimäärästä oli 13,8 %.

VERKOSTON VUODOT

Tonttijohtojen osalta entisen Siwan kiinteistön tonttijohdon merkittävä vuoto löytyi pitkään kestäneen etsinnän jälkeen lokakuun 9. päivä. Vuotovesi meni kokonaisuudessaan viereiseen sadevesiviemäriin eikä maanpinnalla näkynyt merkkiäkään vuodosta.

Kaukovalvonnan perusteella vuoto oli alkanut toukokuun alussa ja lisääntyi merkittävästi heinäkuussa. Vuotanut vesimäärä oli arviolta 28.000m³.

Tammikuussa sattui Härköskylässä kesäasunnon mittarikaivon jäätymisvuoto.

Heinäkuussa Puttosessa tonttijohto katkesi pihatöissä.

Elokuussa taloliitoksen teon yhteydessä vesijohto katkennut Keiturissa.

Toimintavuoden aikana korjattiin yksi kaupungin katutöiden yhteydessä sattunut jakeluverkoston rikkoutuminen.

4.6 VEDEN MYYNTI OMAN JAKELUALUEEN ULKOPUOLELLE

MYynti MUILLE VESIHUOLTOLAITOKSILLE

Vesihuoltolaitos	Myynti m ³ /vrk	Myynti yht. m ³ v. 2018	Myynti yht. m ³ v. 2017
Jäähdyspohjan vok.	46,3	16.888	18.083
Hauhuun vok.	24,3	8.862	8.350
Vaskiveden vok.	112,3	41.004	38.632
Vaskuun vok.	17,7	6.452	3.188
Rantakunnan vok	27,7	10.093	8.948
Kaupunki, Iloäen.mk			305
Yhteensä	228,2	83.299	77.506

Muille vesilaitoksille myydyin veden määrä kasvoi edellisestä vuodesta 5793 m³ (7.5 %).

Tukkumyynnin osuus koko laskutetusta vesimäärästä oli toimintavuoden aikana 26,2 %, kun se v. 2016 oli 26,8 %.

4.7 VEDEN LAATU

Veden laatua valvottiin voimassa olevan valvontatutkimusohjelman mukaisesti.

Verkostoveden laatu pysyi sekä mikrobiologisilta että kemiallisilta ominaisuuksiltaan toimintavuoden aikana hyvänä ja täytti kaikki Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asettamat laatuvaatimukset ja –suositukset.

Raakaveden laatu pysyi hyvänä eikä siinä todettu tapahtuneen haitallisia muutoksia aikaisempiin vuosiin verraten.

Näytteet otettiin laitoksen toimesta ja tutkittiin Tampereella Kokemäenjoen vesistön vesien-suojeluyhdistyksen laboratoriossa, joka teetti osan tutkimuksista alihankintana Eurofins Oy:llä.

5. TALOUS

5.1 LAITOKSEN MAKSUT JA LASKUTUS

MAKSUT

Vesihuoltolaitoksen taksat pysyivät ennallaan. Taksoja on korotettu edellisen kerran 1.1.2016.

Taksassa määriteltyjen yleisimpien maksujen verolliset hinnat olivat seuraavat:

- veden käyttömaksu, oma jakelualue	1,20 €/m ³
- ” ” ” ”, muut osuuskunnat, tukkuhinta	0,88 €/m ³
- perusmaksu, omakotitalo (= vähimmäismaksu)	56,20 €/v
- ” ” ” ”, vapaa-ajan käytössä olevat rakennukset	70,90 €/v
- ” ” ” ”, rivitalo	28,35 €/asunto/v
- ” ” ” ”, kerrostalo	24,25 €/asunto/v
- ” ” ” ”, muut kiinteistötyypit, yksikköhinta	0,31 €/krs.ala-m ²

Liittymismaksut olivat siirto- ja palautuskelpoisia ja siten verovapaita

- liittymismaksu, yksikköhinta	1,35 €/krs.ala-m ²
- vähimmäisliittymismaksu	1.215,00 €
- haja-asutusalueet, alueittain määritelty	3.750,00 – 4.500,00 €/liittymä

LASKUTUS

Vesilaskutus hoidettiin laitoksen omana työnä.

Laskutus suoritettiin 4 kertaa vuodessa 3 kk:n välein. Tasauslaskutus perustui vuodenvaihteen mittarinlukemaan ja muut 3 laskutusta suoritettiin edellisen vuoden kulutukseen perustuvina arviolaskutuksina.

Laskujen suoramaksu- ja e-laskupalvelujen käyttäjäksi oli vuoden loppuun mennessä liittynyt n. 31 % asiakkaista.

Laskutuksen yhteydessä hoidettiin myös kaupungin jätevesilaskutus, jonka kustannukset laskutettiin kaupungilta.

Killinkosken taajaman vesi- ja jätevesilaskutus sekä keskustan pelkästään jätevesiviemäriin liittyneiden kiinteistöjen laskutus hoidettiin vesiosuuskunnan toimesta laskutustyönä erillisen sopimuksen mukaisesti.

5.2 TOIMINTAVUODEN TULOS

Osuuskunnan liikevaihto oli 425.472,07 €, mikä oli 3.400,70 € (+0,8%) edellisvuotta suurempi. Bruttotulos 418.894,45 € nousi edellisvuodesta 20.171,77 € (+5,1 %).

Henkilöstökulut laskivat 31.222,94 € (-14,7 %) ja olivat yhteensä 181.765,06 €.

Suunnitelman mukaiset poistot laskivat edellisestä vuodesta -437,20 € ja olivat yhteismäärältään 109.435,74 €.

Liiketoiminnan muut kulut laskivat edellisestä vuodesta (-4,0) % ja olivat yhteensä 93.494,55 €, kun ne edellisenä vuonna olivat 97.356,90 €.

Liikevoitto oli 34.199,10€; edellisenä vuonna tappio -21.495,16 €.

Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 35.068,63 €; edellisenä vuonna -21.232,83 €.

Tilikauden voitto 35.068,63 €, edellisen tilikauden tappio -21.232,83 €.

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämästä siirretään 9.000,00 € vararahastoon ja 26.068,63 € käyttörahastoon.

5.3 TASE

Taseen vastaavaa puolella pysyvien vastaavien arvo laski, 1.113.281,21 €:sta 1.091904,85 €:on.

Osuuskunnan maksuvalmius koheni merkittävästi. Käytettävissä olevien rahavarojen määrä kasvoi 328.585,44 €:sta 406.257,94 €:on.

Vaihtuvat vastaavat olivat vuoden lopussa yhteismäärältään 630.843,46 €, mikä oli 103.821,40 € edellistä vuotta enemmän.

Taseen vastattavaa puolella osuuspääoma kasvoi 554,40 €.

Omaa pääomaa oli vuoden lopussa 581.153,99 €, kun sitä edellisen vuoden lopussa oli 545.530,96 €.

Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä kasvoi 30.633,00 € ja sitä oli vuoden lopussa 1.045.403,26 €. Pitkäaikainen vieras pääoma muodostui pelkästään palautuskelpoisista liittymismaksuista. Rahoituslaitoksilta otettuja lainoja ei ollut.

Lyhytaikaista vierasta pääomaa oli yhteensä 96.191,06 € kun sitä edellisen vuoden lopussa oli 80.002,05 €.

Vierasta pääomaa oli toimintavuoden lopussa yhteensä 1.141.594,32 €. Edellisen vuoden lopussa vastaava summa oli 1.094.772,31 €.

Taseen loppusumma oli 1.722.748,31 €; edellisen vuoden lopussa 1.640.303,27 €.

5.4 MUUTA

Kiinteistöjen verotusarvot

Toimintavuoden kiinteistöveron laskennassa käytetyt kiinteistöjen verotusarvot olivat yhteensä 208.135,34 €, edellisenä vuonna 208.978,63 €.

Vastuut

Osuuskunnan hallussa oli vuoden lopussa 13 toimitilakiinteistöön kiinnitettyä panttikirjaa, yhteisarvoltaan 237.144,98 €.

Heikki Kangasluoma

Matti Kolari

Mika Mäntysalmi

Markku Vihanta

Juha Stenberg

